

Guide til foreldre med barn som ikke har det bra på skolen

Alle elever har rett til å ha et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Det betyr blant annet at barnet ditt ikke skal bli utsatt for mobbing eller plaging, verken fra andre elever eller lærere. Hvis barnet ditt ikke har det bra, har hun eller han rett på hjelp fra de voksne på skolen.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 04.09.2017

English - Guide for parents: If your child does not thrive at school

Nordsamisk

Det er elevens egen opplevelse av miljøet som avgjør om det er godt nok

Verken rektor, lærere eller andre elever kan vite bedre enn barnet ditt hvordan det har det på skolen. Rektor kan for eksempel ikke vise til at det generelt er lite mobbing på skolen. Hvis barnet ditt opplever at noe er ubehagelig, skal skolen ta det på alvor.

Hva sier loven?

Nye regler om skolemiljø og mobbing gjelder fra 1. august 2017. Reglene sikrer nulltoleranse mot mobbing. Elevene har rett til å ha det trygt og godt på skolen.

Les opplæringslovens kapittel 9a

Mobbing og mistrivsel - hva skal skolen gjøre?

Informasjon til elever og foreldre om skolemiljø (på flere språk)

Det trenger ikke være mobbing for at barnet ditt skal få hjelp

Det holder at barnet ditt ikke har det bra. Det kan for eksempel være at barnet ditt er ensomt, ikke har venner eller gruer seg til å gå på skolen.

Barnet ditt har rett til å bli hørt

Alle barn har rett til å si sin mening og bli hørt. Det står i FNs barnekonvensjon. FNs barnekonvensjon er en avtale mellom de fleste land i verden og sier noe om hvordan barn skal ha det. Norge har skrevet under på denne avtalen.

Når de ansatte på skolen vurderer hva de kan gjøre for at mobbingen skal stoppe, og for at barnet ditt skal få det bra, må de spørre barnet ditt hvordan det har det. Skolen skal lytte til hva både barnet ditt og du mener.

Dette skal skolen gjøre

Skolen skal sørge for at elevene har det trygt og godt på skolen

Alle som jobber på skolen skal følge med og sørge for at elevene har det bra på skolen. Hvis en voksen på skolen vet om – eller tror – at barnet ditt blir mobbet eller plaget, skal hun eller han alltid

- gripe inn og stoppe det med en gang, hvis det er mulig
- si i fra til rektor
- undersøke det som har skjedd
- lage en plan med tiltak

Skolen skal følge opp dette helt til barnet opplever at det er trygt og godt på skolen.

Rektor skal sørge for at barnet ditt får hjelp

Rektor skal ta alle varsler på alvor og har plikt til å undersøke det som har skjedd. Rektor har ansvar for å sette inn tiltak for at mobbingen og plagingen tar slutt, og for at barnet ditt føler seg trygg igjen og har det bra. Rektor skal informere deg som forelder om hva som blir gjort, og du og barnet ditt har rett til å bli hørt.

Skolen skal ha rutiner for et godt skolemiljø

I rutinene skal det stå hvordan skolen jobber for at alle elevene skal ha det bra. Det skal også stå hvordan skolen jobber for å forebygge og oppdage mobbing og plaging, og hva de skal gjøre når det skjer.

Rutinene skal være skriftlige, slik at du kan få se dem.

[Les mer om skolemiljø og hva skolen skal gjøre](#)

Hva hvis mobbingen skjer etter skoletid?

Det som skjer mellom elever etter skoletid, kan påvirke hvordan en elev har det på skolen. Er det noe som har skjedd på fotballbanen eller på nett som gjør at barnet ditt ikke føler seg trygg på skolen, skal skolen ta tak i det. Dette gjelder selv om årsaken er noe som har skjedd utenfor skolen. Det betyr at skolen kan ha et ansvar også for mobbing som skjer etter skoletid, for eksempel på internett, på skoleveien eller på fotballtrening. Det som er det viktigste er hvorvidt eleven opplever å ha det bra på skolen. Hva som er årsaken skal ikke begrense skolen til å ta tak i problemet.

Hjelp til å kontakte skolen

Du har rett til å be skolen sette inn tiltak

Som forelder kan du be skolen sette inn tiltak hvis du mener at barnet ditt ikke har det bra. Skolen skal alltid undersøke saken nærmere. Du kan kontakte skolen alene, sammen med barnet ditt, eller sammen med andre foreldre.

Vi anbefaler at du ber om tiltak via e-post eller brev. Det gjør at du i etterkant kan bevise at dere har bedt om hjelp.

Send brevet eller e-posten til rektor.

Husk at det ikke er du som har ansvar for å foreslå tiltak

Det er rektor sitt ansvar. Men du og barnet ditt kan gjerne foreslå ting dere tror vil hjelpe.

Du kan ta med deg noen på møter på skolen

Det er vanlig at foreldre og ansatte på skolen møtes for å snakke sammen om gode tiltak og løsninger. Mange foreldre synes det er godt å ha med seg noen i møter med skolen, særlig hvis saken har pågått en stund. Du kan for eksempel ta med deg en venn, et familiemedlem eller andre du stoler på.

Du kan også gi noen en skriftlig fullmakt til å opptre på vegne av deg.

Hvis du skal snakke med vegne av barnet ditt som er 18 år eller eldre, må hun eller han gi deg en skriftlig fullmakt.

Ta vare på dokumentasjonen

Ta vare på dokumentasjon fra møter og kontakten med skolen. Pass på at du får tilsendt alle referater.

Slik skal skolen følge opp

Skolen skal snarest undersøke saken og sørge for at den er best mulig opplyst. Du og barnet ditt har rett til å bli hørt.

Når det gjøres tiltak i en sak, skal skolen alltid lage en skriftlig plan. I planen skal det stå:

- hvilket problem som skal løses
- hva skolen har planlagt å gjøre
- når tiltakene skal gjennomføres
- hvem som er ansvarlig for gjennomføringen
- når tiltakene skal evalueres

Skolens plikt til å gjøre noe (aktivitetsplikten) gjelder helt til barnet ditt opplever at det er trygt og godt å være på skolen. Det er elevens egen opplevelse som er avgjørende. Planen skal dokumenteres skriftlig, slik at du og barnet ditt får dokumentasjon på hva som skjer i saken.

Kan rektor fortelle andre om hva som sto i brevet/e-posten?

Rektor må ofte snakke med andre ansatte på skolen om det du og barnet ditt har fortalt, slik at de kan hjelpe dere. Men det betyr ikke at de kan fortelle det til hvem som helst. Det kan hende at rektor må snakke med elevene som er involvert i mobbingen eller plagingen, og med deres foreldre.

Du kan melde saken til fylkesmannen hvis barnet ditt fortsatt ikke har det bra

De aller fleste gangene mobbing og plaging skjer, finner skolen gode løsninger sammen med elevene og foreldrene. Hvis det ikke blir bedre, eller hvis du mener tiltakene ikke er gode nok, kan du melde saken til Fylkesmannen i det fylket du bor i.

Når kan du melde saken til Fylkesmannen?

Hvis du eller barnet ditt mener at skolen ikke har gjort det de skal for å få slutt på mobbingen, kan du melde saken direkte til Fylkesmannen der du bor. Forutsetningene er at:

- du må ha tatt opp saken med rektor på skolen
- det må ha gått minst en uke fra du tok opp saken med skolen
- mobbingen må foregå på den skolen eleven går på nå

Er det helt spesielle tilfeller, kan du uansett ta kontakt med Fylkesmannen.

Hvordan melder du saken til Fylkesmannen?

Fylkesmannen har et skjema du kan bruke for å melde fra.

[Digitalt skjema for å melde fra om mobbing](#)

Hva gjør Fylkesmannen?

Fylkesmannen passer på at skolen følger lover og regler om at elevene skal ha det bra. Hvis Fylkesmannen

mener at skolen ikke har gjort det de skal, kan de bestemme hva kommunene skal gjøre i saken slik at eleven får det trygt og godt på skolen. De kan også vedta konkrete tiltak som skolen må gjennomføre.

Hva som er best for elevene er det som er det viktigste når Fylkesmannen skal behandle saken.

Fylkesmannen vil sette en frist og sørger for at kommunen følger opp innen fristen. Hvis kommunen ikke følger opp saken, kan de få bøter.

Fylkesmannen kan også gi deg råd om rettighetene til barnet ditt.

Hva hvis Fylkesmannen mener at skolen har satt inn egnede tiltak?

Hvis Fylkesmannen mener at skolen har gjort det som man med rimelighet kan forvente og skolens planer for videre tiltak er gode nok, vil Fylkesmannen ikke gi dere medhold i saken.

Klage til Utdanningsdirektoratet

Er du uenig i Fylkesmannens enkeltvedtak, kan du klage til Utdanningsdirektoratet. Du må sende klagen til Fylkesmannen, som vil vurdere klagen på nytt. Deretter sender Fylkesmannen klagen til Utdanningsdirektoratet.

Utdanningsdirektoratet vil gå gjennom saken, vurdere klagen og eventuelt bestemme hva som bør gjøres videre.

Kan du gå til rettssak?

De siste årene har noen tidligere elever fått erstatning etter at de gikk til rettssak mot kommunen de gikk på skole i. [Du kan lese mer om rettsaker her.](#)

Andre du kan snakke med og få råd hos

- Du kan søke råd hos [Foreldreutvalget for grunnopplæringen \(FUG\)](#) og [Foreldreutvalget for barnehager \(FUB\)](#).
- [Fylkesmannen](#) i fylket du bor kan gi veiledning og informasjon om elevenes rettigheter, samt klagemuligheter hvis du mener skolen ikke gjør nok for å få slutt på mobbingen og plagingen.
- Det finnes flere organisasjoner, foreldrenettverk og stiftelser som hjelper foreldre og deler sine erfaringer med mobbesaker.

NULLMOBBING

DU HAR RETT TIL Å HA DET BRA

.NO